Història

La segona república

Exercicis · 56 exercicis

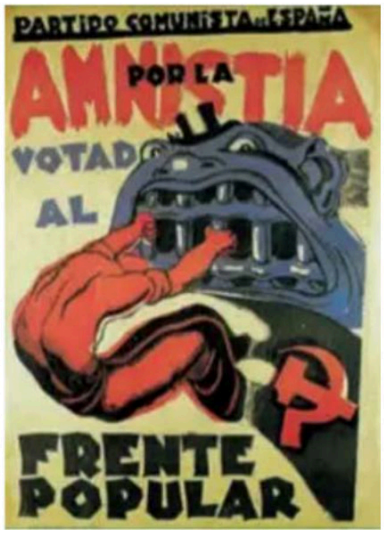
Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

Exercici 1. Anàlisi crítica de fonts

Observeu les dues imatges següents i responeu a les tres qüestions que es plantegen a continuació.

[2,5 punts en total]

Imatge A. Cartell electoral de les candidatures del Frente Popular per a les eleccions generals del 16 de febrer de 1936.

FONT: <http://obrasculturales.didactalia.net>.

Imatge B. Cartell electoral de la coalició Unión de las Derechas per a les eleccions generals del 16 de febrer de 1936.

FONT: <https://www.elmundo.es/album/la-aventura-de-la-historia/2016/02/15.html>.

1.1. Descriviu i comenteu amb les vostres paraules el significat de la imatge A.
[0,5 punts]

1.2. Descriviu i comenteu amb les vostres paraules el significat de la imatge B.
[0,5 punts]

1.3. Prenent com a punt de partida els cartells electorals anteriors, escriviu una breu redacció en la qual compareu les dues candidatures polítiques principals que es van enfrontar a les eleccions generals del febrer de 1936 ressaltant-ne els diferents objectius i aspiracions polítics i socials.
[1,5 punts]

Exercici 1. Anàlisi crítica de fonts

Llegiu els dos textos següents i responeu a les tres qüestions que es plantegen a continuació.
[2,5 punts en total]

Text A. Una visió republicana sobre la dona.

¡Las mujeres! ¿Cómo puede decirse que cuando las mujeres den señales de vida por la República se les concederá como premio el derecho a votar? ¿Es que no han luchado las mujeres por la República? ¿Es que al hablar con elogio de las mujeres obreras y de las mujeres universitarias no se está cantando su capacidad? Además, al hablar de las mujeres obreras y universitarias, ¿se va a ignorar a todas las que no pertenecen a una clase ni a la otra? ¿No sufren estas las consecuencias de la legislación? ¿No pagan los impuestos para sostener al Estado en la misma forma que las otras y que los varones? ¿No refluye sobre ellas toda la consecuencia de la legislación que se elabora aquí para los dos sexos, pero solamente dirigida y matizada por uno? ¿Cómo puede decirse que la mujer no ha luchado y que necesita una época, largos años de República, para demostrar su capacidad? Y ¿por qué no los hombres? ¿Por qué el hombre, al advenimiento de la República, ha de tener sus derechos y han de ponerse en un lazareto los de la mujer?

Font: Discurs de Clara Campoamor (diputada del Partido Republicano Radical a les Corts Constituents de la Segona República) en defensa del dret de la dona al sufragi en la Constitució de la Segona República. Octubre del 1931.

Text B. La idea de dona segons la Falange.

Cada día habríamos de dar gracias a Dios por habernos privado a la mayoría de las mujeres del don de la palabra, porque si lo tuviésemos, quién sabe si no caeríamos en la vanidad de hacer exhibición de ello en las plazas. […] Que vuestra labor sea callada, porque las Secciones Femeninas, cuanto menos sean percibidas y menos sean vistas, mejor. Que el contacto con la política no os ponga en intrigas y habilidades impropias de las mujeres. Nosotras hemos de atender solo a aquello que nos corresponde, y hemos de dejar que sean los hombres, porque es a ellos a quienes corresponde, los que resuelvan todas las complicaciones que comporta el gobierno de la nación. Las Secciones Femeninas han de tener, respecto de sus jefes, una actitud de obediencia y de subordinación absoluta. Porque este es siempre el papel que corresponde a la mujer en la vida, la sumisión al hombre.

Font: Discurs de Pilar Primo de Rivera en el Consejo Nacional de la Sección Femenina de la FET y de las JONS. Barcelona, 1941.

1.1. Identifiqueu dues idees fonamentals del text A i expliqueu-les amb les vostres paraules.
[0,5 punts]

1.2. Identifiqueu dues idees fonamentals del text B i expliqueu-les amb les vostres paraules.
[0,5 punts]

1.3. A partir dels textos anteriors, expliqueu quina imatge de les dones es tenia en els règims de la Segona República i el franquisme i quin paper es proposava assignar-los.
[1,5 punts]

Exercici 1. Anàlisi crítica de fonts

Llegiu els dos textos següents i responeu a les tres qüestions que es plantegen a continuació. [2,5 punts en total]

Text A. Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932.

Presidència del Consell de Ministres,
El President de la República espanyola,
A tots els qui la present vegin i entenguin, sapigueu:
Que les Corts han decretat i sancionat la següent llei:

Títol primer. Disposicions generals

Article 1. Catalunya es constitueix en regió autònoma dintre de l'Estat espanyol, de conformitat amb la Constitució de la República i el present Estatut. El seu organisme representatiu és la Generalitat, i el seu territori, el que formen les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona en el moment de promulgar-se el present Estatut.

Article 2. L'idioma català és, el mateix que el castellà, llengua oficial a Catalunya. Per a les relacions oficials de Catalunya amb la resta d'Espanya, així com per a la comunicació entre les Autoritats de l'Estat i les de Catalunya, la llengua oficial serà el castellà. Qualsevol disposició o resolució oficial dictada dintre de Catalunya haurà d'ésser publicada en ambdós idiomes.

FONT: *Butlletí de la Generalitat de Catalunya*, núm. 19 (15 octubre 1932).

Text B. Llei de derogació de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

El Alzamiento Nacional significó en el orden político la ruptura con todas las instituciones que implicasen negación de los valores que se intentaban restaurar. Y es claro que […] el Estatuto de Cataluña, en mala hora concedido por la República, dejó de tener validez, en el orden jurídico español, desde el día 17 de julio de 1936. […] Importa, por consiguiente, restablecer un régimen de derecho público que, de acuerdo con el principio de unidad de la Patria, devuelva a aquellas provincias el honor de ser gobernadas en pie de igualdad con sus hermanas del resto de España.

En consecuencia, […] dispongo:

Artículo 1. La Administración del Estado, la provincial y la municipal en las provincias de Lérida, Tarragona, Barcelona y Gerona se regirán por las normas generales aplicables a las demás provincias.

Artículo 2. Sin perjuicio de la liquidación del régimen establecido por el Estatuto de Cataluña, se consideran revertidos al Estado la competencia de legislación y ejecución que le corresponde en los territorios de derecho común y los servicios que fueron cedidos a la región catalana en virtud de la Ley de 15 de septiembre de 1932.

Burgos, 5 de abril de 1938, II Año Triunfal.

Firmado: Francisco Franco Bahamonde. El ministro del Interior: Ramón Serrano Suñer.

FONT: Ley disponiendo la abolición del Estatuto Catalán. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 534 (8 abril 1938).

1.1. Identifiqueu dues idees fonamentals del text A i expliqueu-les amb les vostres paraules.
[0,5 punts]

1.2. Identifiqueu dues idees fonamentals del text B i expliqueu-les amb les vostres paraules.
[0,5 punts]

1.3. A partir dels textos proposats, exposeu breument quina va ser la relació o vinculació política de Catalunya amb l'Estat espanyol durant la Segona República i durant el règim franquista.
[1,5 punts]

4. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3. Exposeu un tema a través dels descriptors del glossari

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a la qüestió que s'hi planteja. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**
[2,5 punts: la manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,25 punts]

OPCIÓ A

«L'Església catòlica va posicionar-se en contra de la Segona República i a favor del franquisme.» Valoreu i analitzeu aquesta afirmació a partir de la descripció objectiva del rol que va adoptar l'Església catòlica durant la Segona República i el règim franquista.

5. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3 (Opció A)

Exercici 3. Exposeu un tema a través dels descriptors del glossari

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a la qüestió que s'hi planteja.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exposeu d'una manera sintètica els trets principals i les grans diferències entre les constitucions del 1876 i del 1931, i feu una breu reflexió sobre les raons per les quals una de les dues es va considerar democràtica i l'altra no.

6. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

Exercici 4. Poseu a prova els vostres sabers

Encercleu la lletra de la resposta correcta de les deu qüestions següents, tenint en compte els contextos històrics proposats.

[2,5 punts: cada resposta correcta val 0,25 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,08 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

Context històric: Sou membre d'una delegació diplomàtica que vol elaborar un informe per al seu país sobre la Segona República espanyola. Responeu a les qüestions següents triant la resposta que s'ajusti més bé al que escriuríeu.

4.1. El 12 d'abril de 1931 es van celebrar unes eleccions que van donar majoria republicana a l'Espanya urbana més que no pas a la rural. Aquestes eleccions van ser
a) generals.
b) municipals.
c) comarcals.
d) autonòmiques.

4.2. El 10 d'agost de 1932 es va produir un intent de cop d'estat contra el règim republicà que es va anomenar
a) *La Tejerada*.
b) *Legión y Honor*.
c) *La Sanjurjada*.
d) *La conspiració de Millán Astray*.

4.3. El primer president de la Segona República espanyola va ser
a) Diego Martínez Barrio.
b) Alejandro Lerroux.
c) Manuel Azaña.
d) Niceto Alcalá Zamora.

4.4. L'escàndol de corrupció destapat el 1935 per una ruleta trucada introduïda al Casino de Sant Sebastià es va anomenar
a) *cas Matesa*.
b) *escàndol de l'estraperlo*.
c) *afer Nombela*.
d) *escàndol de Panamà*.

4.5. El nom de la gran coalició de les dretes catòliques espanyoles liderada per José María Gil-Robles va ser
a) la Comunión Tradicionalista.
b) la Falange Española y de las JONS.
c) la CEDA.
d) Renovación Española.

Context històric: Heu estat corresponsal de la premsa francesa a Barcelona al llarg de les primeres dècades del segle XX i heu de redactar un article sobre el creixement del catalanisme polític en aquest període. Responeu a les qüestions següents triant la resposta que s'ajusti més bé al que escriuríeu.

4.6. Els líders principals de la Lliga Regionalista van ser
- ***a***) Francesc Macià i Enric Prat de la Riba.
- ***b***) Francesc Cambó i Anselm Clavé.
- ***c***) Francesc Cambó i Lluís Companys.
- ***d***) Enric Prat de la Riba i Francesc Cambó.

4.7. La coalició Solidaritat Catalana va aplegar, entre altres, els partits següents:
- ***a***) la Lliga Regionalista, el Partit Liberal dinàstic i els carlins.
- ***b***) la Lliga Regionalista, el Partit Conservador i els federals.
- ***c***) la Lliga Regionalista, els carlins i els lerrouxistes.
- ***d***) la Lliga Regionalista, el Centre Nacionalista Republicà i els carlins.

4.8. La Mancomunitat de Catalunya va existir entre
- ***a***) el 1910 i el 1925.
- ***b***) el 1914 i el 1925.
- ***c***) el 1910 i el 1923.
- ***d***) el 1914 i el 1931.

4.9. Els dirigents principals d'Esquerra Republicana de Catalunya van morir en les circumstàncies següents:
- ***a***) Francesc Macià a Prats de Molló i Lluís Companys a l'exili.
- ***b***) Francesc Macià de mort natural i Lluís Companys afusellat.
- ***c***) Lluís Companys de mort natural i Francesc Macià afusellat.
- ***d***) Francesc Macià i Lluís Companys van ser afusellats.

4.10. L'Estatut d'autonomia que va ser aprovat a les Corts republicanes el 1932, pel que fa a les llengües,
- ***a***) va establir el català i el castellà com a llengües oficials a Catalunya.
- ***b***) va establir el castellà com a llengua pública i el català com a llengua pròpia de l'àmbit privat.
- ***c***) va declarar el català com a única llengua oficial.
- ***d***) va negar l'oficialitat del català.

Exercici 3

Els Fets d'Octubre del 1934

Catalans:

Les forces monarquitzants i feixistes que d'un temps ençà pretenien trair la República han aconseguit el seu objectiu i han assaltat el Poder. Els partits i els homes que han fet públiques manifestacions contra les migrades llibertats de la nostra terra, i els nuclis polítics que prediquen constantment l'odi i la guerra a Catalunya, constitueixen avui el suport de les actuals institucions. Els fets que s'han produït donen a tots els ciutadans la clara sensació que la República, en els seus fonamentals postulats democràtics, es troba en gravíssim perill.

Totes les forces autènticament republicanes d'Espanya i els sectors socials avançats, sense distinció ni excepció, s'han aixecat en armes contra l'audaç temptativa feixista. La Catalunya liberal, democràtica i republicana no pot estar absent de la protesta que triomfa arreu del país, ni pot silenciar la seva veu de solidaritat amb els germans que, a les terres hispanes, lluiten fins a morir per la Llibertat i pel Dret.

FONT: Proclama del president de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys, el 6 d'octubre de 1934.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu DUES idees principals del text atenent el clima polític espanyol i europeu de l'època.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'origen de la Generalitat republicana i com es va negociar amb l'Estat. Comenteu també el procés d'aprovació de l'Estatut d'autonomia i les seves característiques principals.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el paper dels principals partits polítics i sindicats a Catalunya, els seus dirigents i el seu ideari, des de l'etapa en què Lluís Companys va presidir la Generalitat fins a la vigília del cop d'estat de juliol del 1936.
[2,5 punts]

Exercici 1

El vot de les dones a la Segona República

Cada uno habla en virtud de una experiencia y yo os hablo en nombre de la mía propia. Yo soy diputado por la provincia de Madrid; la he recorrido, no solo en cumplimiento de mi deber, sino por cariño, y muchas veces, siempre, he visto que a los actos públicos acudía una concurrencia femenina muy superior a la masculina, y he visto en los ojos de esas mujeres la esperanza de redención, he visto el deseo de ayudar a la República, he visto la pasión y la emoción que ponen en sus ideales. La mujer española espera hoy de la República la redención suya y la redención del hijo. No cometáis un error histórico que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar; que no tendréis nunca bastante tiempo para llorar al dejar al margen de la República a la mujer, que representa una fuerza nueva, una fuerza joven; que ha sido simpatía y apoyo para los hombres que estaban en las cárceles; que ha sufrido en muchos casos como vosotros mismos, y que está anhelante, aplicándose a sí misma la frase de Humboldt, de que la única manera de madurarse para el ejercicio de la libertad y de hacerla accesible a todos, es caminar dentro de ella.

Señores diputados, he pronunciado mis últimas palabras en este debate. Perdonadme si os molesté, considerando que es mi convicción la que habla; que hablo como republicana, pero como republicana que ante un ideal lo defendería hasta la muerte; que pondría, como dije ayer, la cabeza y el corazón en el platillo de la balanza, de igual modo que Breno colocó su espada, para que se inclinara en favor del voto de la mujer, y que además sigo pensando, y no por vanidad, sino por íntima convicción, que nadie como yo sirve en estos momentos a la República española.

FONT: Discurs de la diputada Clara Campoamor de l'1 d'octubre de 1931. *Diario de Sesiones de las Cortes Constituyentes de la República Española*, núm. 48, p. 1354.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu i comenteu DUES de les idees que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la proclamació de la República, el Govern provisional, la Constitució del 1931 i els seus trets fonamentals.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la tasca de govern i la tasca legislativa de la coalició republicanosocialista durant el primer bienni de la Segona República, així com la conflictivitat que va haver d'afrontar.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

Exercici 1

LA VANGUARDIA

BARCELONA

NOTAS GRÁFICAS

CUATRO PÁGINAS

Text del peu de fotografia: «Bella señorita paseando la bandera republicana, frente al Ayuntamiento. (Fot. Sagarra)».

FONT: *La Vanguardia* [Barcelona] (17 abril 1931).

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les característiques de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932 i l'obra de govern de la Generalitat des de l'aprovació de l'Estatut fins als Fets d'Octubre del 1934, sense explicar aquest últim esdeveniment. Cal que feu esment dels presidents de la Generalitat.

[2,5 punts]

b) Expliqueu què foren els Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i les seves causes, el seu desenvolupament i les seves conseqüències. Expliqueu les eleccions de febrer del 1936 i el període anterior a l'esclat de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

10. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Exercici 3

Constitució de la Segona República espanyola

ARTÍCULO PRIMERO

España es una República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia.

Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo.

La República constituye un Estado integral, compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones.

La bandera de la República es roja, amarilla y morada.

[…]

ARTÍCULO TERCERO

El Estado español no tiene religión oficial.

FONT: Constitució de la República espanyola, 1931.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu breument els articles primer i tercer que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les circumstàncies de la proclamació de la Segona República, identifiqueu TRES dels dirigents polítics d'aquell període i comenteu els aspectes més rellevants de la Constitució del 1931.

[2,5 punts]

b) Expliqueu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres (1931-1933).

[2,5 punts]

Exercici 3

Proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el president de la República Federal Espanyola senyor Nicet Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el Pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat.

[…]

En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional.

Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, catalans, sapigueu fer-vos dignes de Catalunya.

FONT: Discurs pronunciat per Francesc Macià a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, el 14 d'abril de 1931.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el fragment següent, contingut en la font: «En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional».
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Catalunya, l'actuació de la Generalitat provisional i de les principals forces polítiques catalanes, així com l'elaboració, l'aprovació i les característiques de l'Estatut d'autonomia del 1932.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els principals esdeveniments de la vida política a Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1932 (sense explicar-lo) fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

Exercici 3

Llei de contractes de conreu del 1934

El president de la Generalitat de Catalunya fa notori a tots els ciutadans que el Parlament ha aprovat la següent

LLEI DE CONTRACTES DE CONREU

[…]

CAPÍTOL V

Dret d'adquisició

Article 43. El conreador de terres, a títol de contracte agrícola, té el dret d'adquisició del seu domini mitjançant l'abonament del seu valor al propietari i el compliment dels preceptes d'aquest capítol. […]

Article 44. Per a l'exercici dels drets d'adquisició, és necessària la concurrència conjunta dels requisits següents:

Primer. Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte d'explotació agrícola, regulat per aquesta llei.

Segon. Que els dits contractes s'hagin mantingut per un període de més de divuit anys.

Tercer. Que la subsistència del conreu, base del dret d'adquisició, sigui pel treball directe del que vulgui fer ús d'aquest dret, o pel dels seus ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret. […]

Barcelona, 11 d'abril de 1934.

Lluís Companys

FONT: Llei de contractes de conreu. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 102 (12 abril 1934), p. 229-236.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu l'article 44 de la Llei de contractes de conreu, contingut en la font.
[1 punt]

Pregunta 2

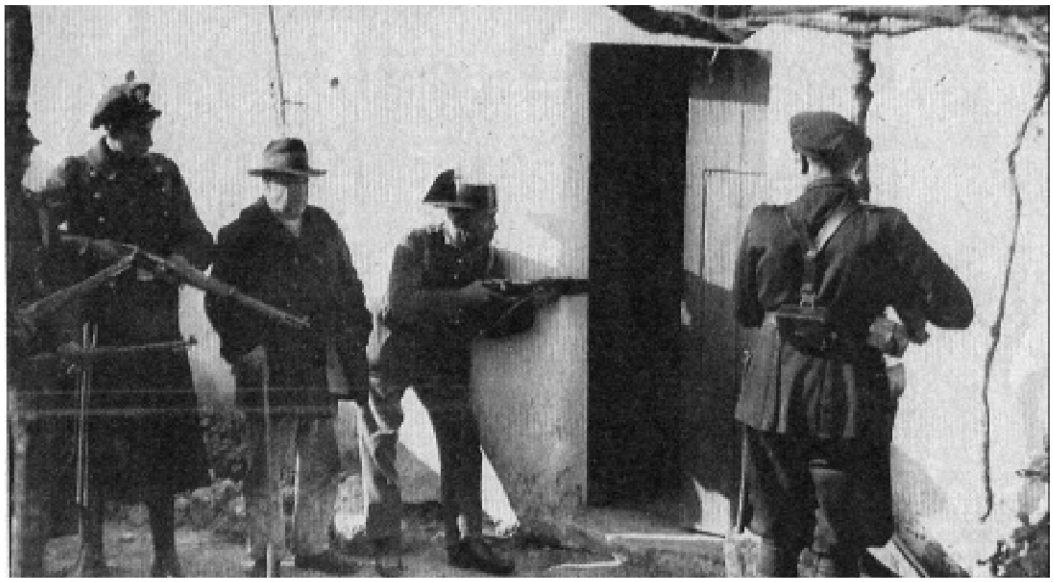
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu què fou la Llei de contractes de conreu del 1934, quines situacions pretenia resoldre i per què fou un tema de conflicte intern a Catalunya i amb el Govern central. Expliqueu què foren els Fets d'Octubre del 1934 i quines conseqüències tingueren per al Govern de la Generalitat i per a l'autonomia catalana.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932 i l'obra de govern de la Generalitat fins a la Guerra Civil.
[2,5 punts]

Exercici 3

Els successos de Casas Viejas (Cadis, 10-12 de gener de 1933)

FONT: *La Vanguardia* (18 gener 1933).

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les eleccions legislatives de novembre del 1933 i l'evolució de la política espanyola des d'aquestes eleccions fins a les de febrer del 1936, sense explicar aquestes últimes.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932. Compareu la Llei de reforma agrària espanyola i la Llei de contractes de conreu catalana.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

Exercici 3

Decret de termes municipals

A fin de lograr la necesaria coordinación y eficacia de la acción del Estado con la de los Municipios para el remedio de la crisis de trabajo y ocupación de los obreros que se hallan en paro forzoso, y mientras tanto se organiza un Servicio oficial de Bolsas de Trabajo, a propuesta del Ministro de Trabajo y Previsión, y de acuerdo con el Gobierno provisional de la República, como Presidente de éste,

Vengo en decretar lo siguiente:

Art. 1.º En todos los trabajos agrícolas, los patronos vendrán obligados a emplear preferentemente a los braceros que sean vecinos del Municipio en que aquéllos hayan de realizarse.

Art. 2.º A los efectos de lo dispuesto en el artículo anterior, en los Municipios donde existan Delegaciones locales del Consejo de Trabajo, por la Secretaría de estos organismos se abrirá un registro en el que podrán inscribirse los obreros agrícolas que no tengan colocación. Donde no existan las indicadas Delegaciones, llevará dicho registro la Secretaría del Ayuntamiento respectivo, bajo la inspección del Alcalde y de un patrono y de un obrero designados por elección de las Asociaciones patronales y obreras, respectivamente, que existan legalmente constituidas en la localidad o, en defecto de ellas, por los patronos y los obreros no asociados.

Art. 3.º Dicho registro estará a disposición del público y en él podrán los patronos elegir a los obreros que hayan de emplear, teniendo en cuenta lo dispuesto en el artículo 1.º, y dejando nota en el registro de los obreros que contraten.

Art. 4.º Las infracciones de lo dispuesto en el artículo 1.º serán castigadas con multa de 25 pesetas y de 50 pesetas en caso de reincidencia, que serán impuestas por los Alcaldes.

Dado en Madrid a veintiocho de Abril de mil novecientos treinta y uno.

El Ministro de Trabajo y Previsión, Francisco Largo Caballero

Font: *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 120 (30 abril 1931), p. 414-415.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

***c*)** Expliqueu i comenteu els articles primer, tercer i quart continguts en la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

***a*)** Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Espanya, la tasca del Govern provisional, les eleccions parlamentàries del 1931 i la nova Constitució. Expliqueu igualment qui foren Niceto Alcalá Zamora, Manuel Azaña i Francesc Macià i quina importància tingueren en aquest mateix període.
[2,5 punts]

***b*)** Expliqueu les reformes militar, territorial, agrària, laboral, religiosa i educativa portades a terme durant el primer bienni republicà.
[2,5 punts]

Exercici 3

Decret del 22 d'abril de 1931

La Revolución de Abril, que por voluntad del pueblo ha instaurado la República en España, extingue el juramento de obediencia y fidelidad que las fuerzas armadas de la Nación habían prestado a las instituciones hoy desaparecidas. No se entiende, en modo alguno, que las fuerzas de mar y tierra del país estaban ligadas en virtud de aquel juramento por un vínculo de adhesión a una dinastía o una persona. La misión del Ejército, dice el artículo 2.º de la Ley constitutiva, es sostener la independencia de la Patria.

[…] El Ejército es la Nación organizada para su propia defensa. Resulta, pues, evidente que tan solo en la República pueden llegar el Estado y sus servidores en armas a la identidad de propósitos, de estímulos y de disciplina, en que se sustenta la paz interior y en caso de agresión, la defensa eficaz de nuestro suelo. […]

Fundado en estas consideraciones, y a propuesta del ministro de la Guerra, el Gobierno provisional de la República decreta:

Artículo 1.º Todos los generales en situación de actividad o reserva, y todos los jefes, oficiales y asimilados que no estén en la de retirados o separados del servicio habrán de prestar, en el plazo de cuatro días, contados desde el de la publicación de este decreto […], solemne promesa de adhesión y fidelidad a la República.

Artículo 2.º El texto de la promesa se ajustará a la siguiente fórmula: «Prometo por mi honor servir bien y fielmente a la República, obedecer las leyes y defenderla con las armas».

Dado en Madrid a veintidós de abril de mil novecientos treinta y uno. / El presidente del Gobierno provisional de la República, Niceto Alcalá-Zamora y Torres. / El ministro de la Guerra, Manuel Azaña.

FONT: Decret del 22 d'abril de 1931 relatiu a la promesa de fidelitat a la República per l'Exèrcit. *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 113, 23 d'abril de 1931, p. 280-281.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu els resultats de les tres eleccions generals celebrades durant la Segona República fins a l'inici de la Guerra Civil espanyola.
[2,5 punts]

b) Expliqueu TRES de les reformes del primer bienni republicà.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

Exercici 1

Exèrcit espanyol: nombre de generals, caps i oficials

	1931	*1932*
Generals	148	58
Coronels	345	128
Tinents coronels	1.002	352
Comandants	2.972	1.261
Capitans	4.629	2.665
Tinents	5.023	3.238
Alferes	858	130

FONT: Michael ALPERT. *La reforma militar de Azaña (1931-1933)*. Madrid: Siglo XXI, 1982, p. 171.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Compareu les xifres corresponents als dos anys que apareixen a la font i deduïu l'abast dels canvis.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu DUES de les reformes que es van dur a terme durant el primer bienni de la Segona República espanyola.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el denominat «bienni negre»: els esdeveniments més destacats que s'hi van produir i les conseqüències que van tenir.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

Exercici 3

Resultats a Catalunya de les eleccions al Congrés dels Diputats de la República del 16 de febrer de 1936

Circumscripció	*Front d'Esquerres de Catalunya*		*Front Català d'Ordre*	
	Percentatge de vots	*Diputats*	*Percentatge de vots*	*Diputats*
Barcelona (ciutat)	62,6	16	37,3	4
Barcelona (província)	60,9	11	39	3
Tarragona	57,2	5	42,4	2
Girona	57,6	5	42,3	2
Lleida	54	4	45	2
Total	58,9	41	41,1	13

FONT: Reelaboració a partir de les dades publicades a Manel RISQUES (dir.). *Història de la Catalunya contemporània*. Barcelona: Pòrtic, 1999, p. 305.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu les dades que conté la font fent referència a la relació entre el percentatge de vots i el nombre de diputats obtinguts.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, la Generalitat provisional i la seva actuació. Expliqueu també el debat, l'aprovació i les característiques de l'Estatut d'autonomia del 1932.
[2,5 punts]

b) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 i l'evolució de l'autonomia de Catalunya des d'aleshores fins al juliol del 1936.
[2,5 punts]

[Si us cal més espai per a respondre, podeu utilitzar les pàgines 14 i 15.]

OPCIÓ B

Exercici 1

Persones a l'atur a Espanya (1932-1936)

	Atur complet	*Atur parcial*	*Total*	*Increment*
Gener 1932	—	—	389.000	—
Juny 1932	—	—	446.263	57.263
Desembre 1933	351.804	267.143	618.947	172.684
Desembre 1934	406.743	261.155	667.898	48.951
Desembre 1935	416.198	257.963	674.161	6.263
Juny 1936	—	—	801.322	127.161

FONT: R. TAMAMES. *La República. La era de Franco*. Madrid: Alianza, 1973, p. 118.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Assenyaleu quins van ser els dos moments de més increment de l'atur que conté la font i comenteu-los.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu breument qui foren Niceto Alcalá Zamora, Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux i Francisco Largo Caballero; seguidament, expliqueu DUES de les reformes fonamentals que es portaren a terme durant el bienni 1931-1933 i DUES característiques de la Constitució republicana.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del novembre del 1933 i compareu-los amb els resultats de les eleccions del febrer del 1936. Feu esment dels governs que es van formar i de les polítiques que van aplicar en cada cas.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932

TÍTOL PRIMER

Disposicions generals

Article 1. Catalunya es constitueix en regió autònoma dintre de l'Estat espanyol, de conformitat amb la Constitució de la República i el present Estatut. El seu organisme representatiu és la Generalitat, i el seu territori, el que formen les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona en el moment de promulgar-se el present Estatut.

[…]

Article 8. En matèria d'ordre públic, d'acord amb el que està disposat en els números 4, 10 i 16 de l'article 14 de la Constitució, queden reservats a l'Estat tots els serveis de seguretat pública a Catalunya, sempre que siguin de caràcter extraregional o supraregional, la policia de fronteres, immigració, emigració, estrangeria i règim d'extradició i expulsió. Correspondran a la Generalitat tots els altres serveis de policia i ordre interiors de Catalunya.

FONT: *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 265, 21 de setembre de 1932.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Catalunya, l'actuació de la Generalitat provisional i de les principals forces polítiques catalanes, així com l'elaboració, l'aprovació i les característiques de l'Estatut d'autonomia del 1932.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els esdeveniments principals de la vida política a Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1932 (sense explicar-lo) fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

La revolució d'Astúries

Centre de la ciutat d'Oviedo, 15 d'octubre de 1934.
FONT: Autor desconegut.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República, la Constitució del 1931 i el bienni 1931-1933.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el període que va des de les eleccions del 1933 fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar aquest darrer fet.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Constitució de la Segona República espanyola

ARTÍCULO PRIMERO

España es una República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia.

Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo.

La República constituye un Estado integral, compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones.

La bandera de la República es roja, amarilla y morada.

[…]

ARTÍCULO TERCERO

El Estado español no tiene religión oficial.

FONT: Constitució de la República espanyola, 1931.

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu breument els articles primer i tercer que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

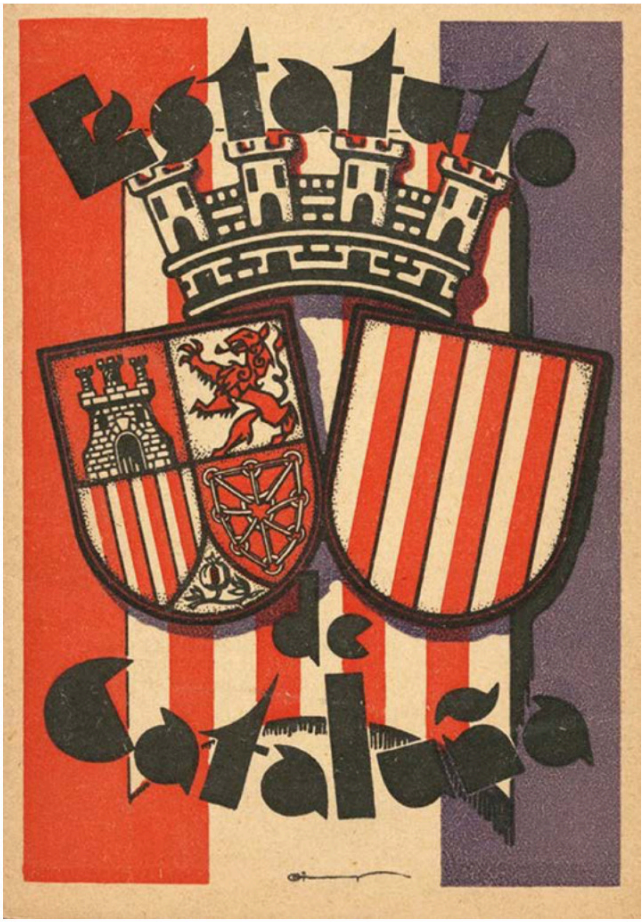
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les circumstàncies en què es va proclamar la Segona República en el conjunt d'Espanya. Expliqueu qui foren Niceto Alcalá-Zamora, Manuel Azaña, Indalecio Prieto i José María Gil-Robles. Comenteu també les característiques de la Constitució del 1931.
[2,5 punts]

b) Compareu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres (1931-1933) amb l'acció dels governs del bienni conservador (1933 - febrer del 1936).
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932.

FONT: Edició castellana del text de l'Estatut del 1932 (autor de la coberta, Carlos Giner).

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu el contingut i la simbologia de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República a Catalunya i els fets polítics que es van produir fins a l'aprovació de l'Estatut d'autonomia del 1932. Comenteu també les característiques d'aquest Estatut.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la ideologia de la Confederació Nacional del Treball (CNT), de la Federació Anarquista Ibèrica (FAI), d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) i de la Lliga Catalana durant la Segona República. Expliqueu també la trajectòria que van seguir i quins en van ser els líders.
[2,5 punts]

23. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

La Segona República a Catalunya

FONT: Cristóbal ARTECHE, 1936.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya, així com les conseqüències que van tenir sobre l'autonomia fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els partits polítics catalans que hi va haver durant la Segona República: digueu quines van ser les forces principals i esmenteu-ne els líders. Expliqueu també els sindicats obrers i l'actuació que van tenir a Catalunya durant tota l'etapa republicana.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Constitució de la Segona República espanyola

ARTÍCULO PRIMERO

España es una República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia.

Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo.

La República constituye un Estado integral, compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones.

La bandera de la República española es roja, amarilla y morada.

[…]

ARTÍCULO TERCERO

El Estado español no tiene religión oficial.

FONT: Constitució de la República espanyola, 1931.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu tres partits polítics de l'etapa republicana, comentant-ne les característiques i esmentant-ne els líders. Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del 1931 amb els resultats de les eleccions del 1933.
[2,5 punts]

b) Compareu el primer bienni de la Segona República amb el període que va des de les eleccions de febrer del 1936 fins al 18 de juliol de 1936.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Els drets de les dones a Catalunya

Article 1r. La dona té la mateixa capacitat civil que l'home. […]

Article 2n. El matrimoni no és causa modificativa de la capacitat d'obrar de la dona.

Article 3r. La llei no concedeix al marit autoritat sobre la muller, ni li atorga la seva representació.

Article 4t. Els cònjuges poden exercir professió, ofici, càrrec, comerç o indústria que no els impedeixi el compliment dels deures familiars i sense obligar l'altre cònjuge.

Article 5è. Cadascun dels cònjuges podrà, sense llicència de l'altre, adquirir per títol onerós o lucratiu, alienar o gravar els seus béns, comparèixer en judici, i, en general, contractar i obligar-se i realitzar tota mena d'actes jurídics.

Això no obstant, cap cònjuge no pot adoptar sense consentiment de l'altre.

FONT: Llei sobre la capacitat jurídica de la dona i dels cònjuges del 19 de juny de 1934. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (20 juny 1934).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu TRES dels articles que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932 i l'obra legislativa i de govern de la Generalitat de Catalunya durant la Segona República.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la Constitució del 1931, tres de les reformes del bienni 1931-1933 i l'evolució d'aquestes reformes fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

AÑO VII — NUM. 1.606
PRIMERA EDICION
Director propietario: LUIS MONTIEL
Subdirector: M. CHAVES NOGALES
Apartado 8.094

AHORA

PASEO DE SAN VICENTE, 28

Madrid, martes 18 febrero de 1936
Número suelto: 15 céntimos
Precios de suscripción: Madrid, 3,50 pesetas al mes; Provincias, 12,00 pesetas trimestre; Extranjero, 30,00 pesetas trimestre
Teléfono 18340

UN TRIUNFO INDISCUTIBLE DE LAS IZQUIERDAS

A RESERVA DE LO QUE ARROJEN EL JUEVES PROXIMO LOS ESCRUTINIOS OFICIALES, EL BLOQUE POPULAR CUENTA AL PARECER CON UNOS DOSCIENTOS CUARENTA DIPUTADOS

LA C. E. D. A. LLEVARA AL PARLAMENTO UNOS CIENTO VEINTE DIPUTADOS

EN CATALUÑA TRIUNFO LA ESQUERRA POR UNA GRAN MAYORIA, Y EN MADRID, EL BLOQUE DE IZQUIERDAS

Se han quedado sin acta los señores Lerroux, Martínez de Velasco, Alvarez (don Melquiades) y Cambó

Habrá que hacer constar en primer término al referirse a las elecciones del domingo, la normalidad absoluta que presidió en Madrid como en casi toda España, la emisión del sufragio.

Por lo que se refiere a la capital de la República, la tranquilidad fué completa en todos los distritos, y el orden público no sufrió más perturbaciones que aquellas que produjeron en las barriadas extremas algunos exaltados.

A primera hora de la mañana los jefes de la Dirección general de Seguridad dieron cuenta al director, señor Santiago, de la constitución de las mesas en todos los colegios de Madrid, sin que se registrara en ninguno incidente digno de mención.

Transcurrió toda la mañana con normalidad completa. Poco después del mediodía, la Comisaría de Chamberí comunicó que había sido detenida y puesta a disposición del Juzgado una mujer llamada Consuelo Rivadeneira García Ibáñez, por tratar de suplantar el voto en una de las secciones de este distrito.

La Policía y la fuerza pública habían montado un minucioso servicio de vigilancia en los lugares más estratégicos de Madrid y, en general, en toda la población. En cuanto a los colegios electorales, cada uno de ellos tenía a su servicio para garantizar el orden un agente de Policía, un guardia municipal y dos de Seguridad. Por otra parte, las recomendaciones que las autoridades gubernativas, de manera severa y enérgica, habían hecho al Cuerpo electoral para

LA ELECCION EN MADRID

BUENAVISTA

En las primeras horas de la mañana la lluvia copiosa que cayó hizo que los electores no acudiesen a los Colegios en gran cantidad, como se esperaba. Poco después de las nueve dejó de llover y a las puertas de los Colegios se formaron grandes colas. Como se había prohibido vocear las candidaturas, el aspecto de la elección varió por completo en relación con el de años anteriores. Contribuyó también a ello el hecho de que casi todos los electores llevasen sus candidaturas preparadas de antemano.

La elección transcurrió con la mayor tranquilidad.

Como datos curiosos apuntaremos que en la sección 15, establecida en la calle de doña Blanca de Navarra, ocupó la presidencia el ex subsecretario de la Gobernación don José Martínez Acacio. Don Angel Ossorio y Gallardo y don Leopoldo Matos presidieron otras dos secciones establecidas, respectivamente, en el grupo escolar Eduardo Benot y en la Casa de la Moneda.

Entre las personalidades que acudieron a votar en este distrito recordamos las siguientes: don Santiago Alba, en la sección 96, don Antonio Goicoechea, en la 95, los señores Sánchez Toca y Garnica en la 30, don Miguel Maura en la 13; en la 18, Aurora Redondo, Valeriano León y la señorita Kent; en la 73 el doctor Verdes Montenegro, y en la 57 el candidato señor Galinsoga.

Los señores Luca de Tena y doctor Negrín votaron en la 25, y en la 44 el señor Franchi Roca; en la 68 votó don Luis de Tapia, y en la 42 don Antonio de Hoyos. Don Manuel Azaña y su señora votaron a las dos de la tarde en la sección número 15. Don José Ortega Gasset votó en la sección establecida en la calle del Pinar, y don Manuel Hilerra en el colegio de la calle de Diego de León, 26. Los señores Sánchez Román, Romanones y Marañón votaron, respectivamente, en el Palacio de Justicia, Escuela de Ingenieros y Ministerio de Industria y Comercio.

Toda la votación se hizo durante la mañana. Por la tarde fueron contadas las personas que acudieron a las urnas.

CENTRO

En las cincuenta y una secciones electorales de que consta el distrito del Centro, se constituyeron normalmente las Mesas entre ocho y ocho y cuarto de la mañana.

La votación transcurrió en medio de la normalidad más absoluta, sin que se registrara el menor incidente.

A las once de la mañana había votado más de la tercera parte de los electores. Aquéllos que no lo habían hecho, emitieron su sufragio ordenadamente.

A las cuatro de la tarde comenzó el escrutinio en todas las secciones del distrito, operación que se prolongó algunas

EDITORIAL

ESPAÑA, LANZADA A LA AVENTURA

Primeramente hay que destacar en la jornada electoral del domingo la tranquilidad con que se desarrolló la votación: es nota de educación cívica que hace honor a un pueblo, tanto más cuanto que las elecciones se hacían sobre principios básicos que las prestaban sensación y pasión. Lástima que no pueda decirse otro tanto respecto del número de votantes. Más de un centenar de millares de votos se han per-

FONT: *Ahora* [Madrid] (18 febrer 1936).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu els titulars que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del 1931 i del 1933, i expliqueu les figures de TRES personatges polítics del període de la Segona República.
[2,5 punts]

b) Compareu el període del «bienni negre» o «bienni conservador» amb l'etapa posterior a les eleccions de febrer del 1936, fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Constitució de la Segona República

Espanya, usant la seva sobirania, i representada per les Corts Constituents, decreta i sanciona aquesta Constitució: […]

Article 1. Espanya és una República democràtica de treballadors de tota classe, que s'organitza en règim de Llibertat i de Justícia.

Els poders de tots els seus òrgans emanen del poble.

La República constitueix un Estat integral, compatible amb l'autonomia dels Municipis i les Regions.

La bandera de la República espanyola és vermella, groga i morada.

[…]

Article 3. L'Estat espanyol no té religió oficial.

FONT: Constitució de la República espanyola (9 desembre 1931).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'adveniment de la Segona República espanyola i el primer bienni d'aquesta.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el període de la Segona República espanyola conegut com a «bienni negre» o «bienni conservador».
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932

Presidència del Consell de Ministres.
El President de la República Espanyola.
A tots els qui la present vegin i entenguin, sapigueu:
Que les Corts han decretat i sancionat la següent

LLEI

Article 1. Catalunya es constitueix en regió autònoma dintre de l'Estat espanyol, de conformitat amb la Constitució de la República i el present Estatut. El seu organisme representatiu és la Generalitat, i el seu territori, el que formen les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona en el moment de promulgar-se el present Estatut.

Article 2. L'idioma català és, el mateix que el castellà, llengua oficial a Catalunya.

Per a les relacions oficials de Catalunya amb la resta d'Espanya, així com per a la comunicació entre les Autoritats de l'Estat i les de Catalunya, la llengua oficial serà el castellà.

Qualsevol disposició o resolució oficial dictada dintre de Catalunya haurà d'ésser publicada en ambdós idiomes. La notificació es farà també en aquesta forma si així ho sol·licita la part interessada.

[…]

Article 8. En matèria d'ordre públic, d'acord amb el que està disposat en els números 4, 10 i 16 de l'article 14 de la Constitució, queden reservats a l'Estat tots els serveis de seguretat pública a Catalunya, sempre que siguin de caràcter extra-regional o supra-regional, la policia de fronteres, immigració, emigració, estrangeria i règim d'extradició i expulsió. Correspondran a la Generalitat tots els altres serveis de policia i ordre interiors de Catalunya.

FONT: *Gaceta de Madrid* (nom antic del *Boletín Oficial del Estado*), núm. 265, 21 de setembre de 1932.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu DOS dels articles que conté la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu l'establiment de la Segona República a Catalunya, la Generalitat provisional, l'elaboració i l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, i la vida política fins a la mort del president Macià.
[2,5 punts]

b) Expliqueu la vida política i els conflictes que es van viure a la Catalunya autònoma durant el 1934 i fins al 1936.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Eleccions del 19 de novembre de 1933
FONT: *Ahora* [Madrid] (20 novembre 1933).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu, d'una manera crítica, el text següent: «*Todas las mujeres de Madrid han ido a votar*. La gran sorpresa de estas elecciones ha sido la unanimidad de todas las mujeres. Desde las […] impedidas, que han sido transportadas por sus familiares, hasta las muchachas audaces, que llenaban las calles, con su estruenduosa propaganda. Las mujeres de toda clase y condición han sido el elemento más activo de la lucha electoral de ayer.»
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu els resultats de les eleccions legislatives espanyoles del novembre del 1933 amb les del febrer del 1936. Feu esment dels partits o les coalicions que les guanyaren, dels seus líders, dels diferents governs que es formaren i de les polítiques que aplicaren.
[2,5 punts]

b) Expliqueu breument les figures de Manuel Azaña, José María Gil-Robles, Alejandro Lerroux, Indalecio Prieto i Francisco Largo Caballero; seguidament, expliqueu DUES de les reformes que es portaren a terme durant el bienni 1931-1933 i DUES característiques de la Constitució republicana.

OPCIÓ B

Exercici 1

Els Fets d'Octubre del 1934
FONT: Arxiu Aisa.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Descriviu el contingut de la font i identifiqueu-ne almenys un dels personatges.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la conflictivitat social i política a Catalunya durant la Segona República espanyola fent referència, entre altres, als Fets d'Octubre del 1934, per què es produïren i quines conseqüències van tenir.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el paper i la trajectòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, de la Lliga Catalana, de la Confederació Nacional del Treball i de la Federació Anarquista Ibèrica durant la Segona República espanyola. Esmenteu el nom d'algun dirigent de cadascuna d'aquestes forces.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a Estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el president de la República Federal Espanyola senyor Niceto Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el Pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat.

En fer aquesta proclamació, amb el cor obert a totes les esperances, ens conjurem i demanem a tots els ciutadans de Catalunya que es conjurin amb nosaltres per fer-la prevaler pels mitjans que sigui, encara que calgués arribar al sacrifici de la pròpia vida. […]

En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut […].

FONT: Discurs pronunciat per Francesc Macià a la plaça de Sant Jaume, de Barcelona, el 14 d'abril de 1931.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu els dos paràgrafs següents:
— «Interpretant els sentiments i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi […].»
— «En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut […].»
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la proclamació de la República a Catalunya, l'establiment de la Generalitat, el procés d'aprovació de l'Estatut d'autonomia i les característiques d'aquest estatut, així com l'evolució política catalana fins als Fets d'Octubre del 1934, sense explicar els Fets.
[2,5 punts]

b) Expliqueu els Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i l'evolució de la situació econòmica, social i política catalana fins a l'esclat de la Guerra Civil, sense explicar l'inici de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Manuel Azaña a Barcelona
(Font: Portada de la revista *Mundo Gráfico*
del 28 de setembre de 1932)

En el text del requadre de la portada hi diu: «La llegada del jefe del Gobierno a Barcelona. El presidente del Consejo [de Ministros], don Manuel Azaña, y el presidente de la Generalidad, don Francisco Maciá, asediados por los fotógrafos al subir en el auto presidencial que los trasladó de la estación al Palacio de la Generalidad, entre las aclamaciones del público.»

Districte Universitari de

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu com va quedar organitzat el poder a Catalunya després de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia. Expliqueu la importància i els idearis de la Lliga Catalana, d'Esquerra Republicana de Catalunya i de la Confederació Nacional del Treball, i esmenteu-ne els líders principals.
[2,5 punts]

b) Expliqueu el procés d'elaboració i aprovació de l'Estatut a Catalunya i a les Corts, la seva suspensió l'octubre del 1934 i el restabliment posterior el 1936.
[2,5 punts]

33. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1

El problema agrari

La República venía realmente a dar forma a las aspiraciones que desde los comienzos del siglo trabajaban el espíritu público, a satisfacer las exigencias más urgentes del pueblo. […] La sociedad española ofrecía los contrastes más violentos. En ciertos núcleos urbanos, un nivel de vida alto, adaptado a todos los usos de la civilización contemporánea, y a los pocos kilómetros, aldeas que parecen detenidas en el siglo XV. […] Provincias del noroeste donde la tierra está desmenuzada en pedacitos que no bastan para mantener al cultivador; provincias del sur y del oeste, donde el propietario de 14.000 hectáreas detenta en una sola mano todo el territorio de un pueblo. […] La República, como era su deber, acentuó la acción del Estado. Acción inaplazable en cuanto a los obreros campesinos. El paro […] era enorme, crónico, en la explotación de la tierra. Cuantos conocen algo de la economía española saben que la explotación lucrativa de las grandes propiedades rurales se basaba en los jornales mínimos y en el paro periódico durante cuatro o cinco meses del año, en los cuales el bracero campesino no trabaja ni come.

FONT: Manuel AZAÑA. *Causas de la guerra de España*. Barcelona: Crítica, 1986, p. 23-27.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu les referències que fa la font a l'agricultura i a l'atur.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'adveniment de la República, la Constitució del 1931 i el bienni 1931-1933.

[2,5 punts]

b) Expliqueu el bienni 1933-1936 fins a l'esclat de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

34. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1

Discurs de proclamació de la República Catalana

Catalans:

Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com a estat integrant de la Federació Ibèrica.

D'acord amb el president de la República Federal Espanyola senyor Nicet Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el pacte de Sant Sebastià, em faig càrrec provisionalment de les funcions de president del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el català expressaran quina és en aquests moments llur voluntat [...]. En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional.

Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, catalans, sapigueu fer-vos dignes de Catalunya.

Barcelona, 14 d'abril de 1931. El president, Francesc Macià.

FONT: Text del discurs de proclamació de la República Catalana a Barcelona, plaça de Sant Jaume (14 abril 1931).

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Expliqueu el fragment següent del text: «En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbònica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota l'emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional».

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, l'actuació de la Generalitat provisional i de les principals forces polítiques catalanes, així com l'elaboració, l'aprovació i les característiques de l'Estatut del 1932.

[2,5 punts]

b) Expliqueu els principals esdeveniments de la vida política a Catalunya des de l'aprovació de l'Estatut del 1932 fins a l'esclat de la Guerra Civil.

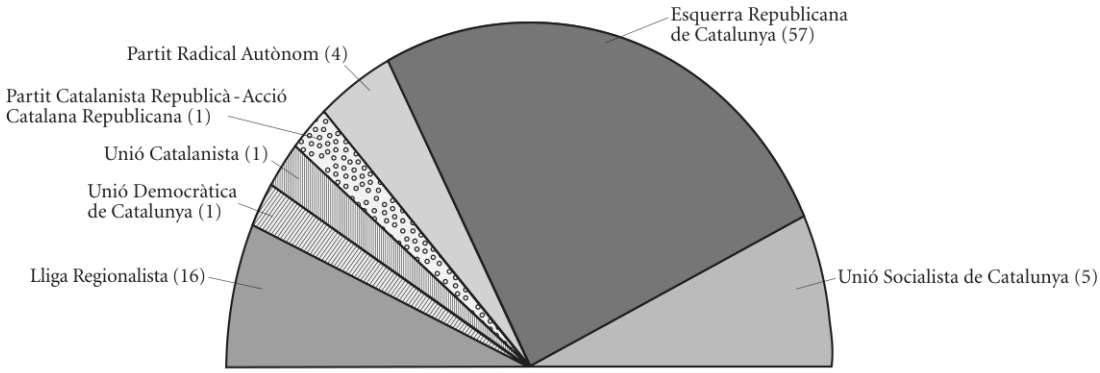
[2,5 punts]

35. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Escons obtinguts per les diferents candidatures en les eleccions al Parlament de Catalunya del 1932

FONT: Resultats de les eleccions al Parlament de Catalunya del 1932.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.

[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.

[0,75 punts]

c) Comenteu els resultats electorals que conté la font.

[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu els conflictes socials a Catalunya durant la República, el 6 d'octubre de 1934 i les conseqüències que va tenir fins a l'esclat de la Guerra Civil.

[2,5 punts]

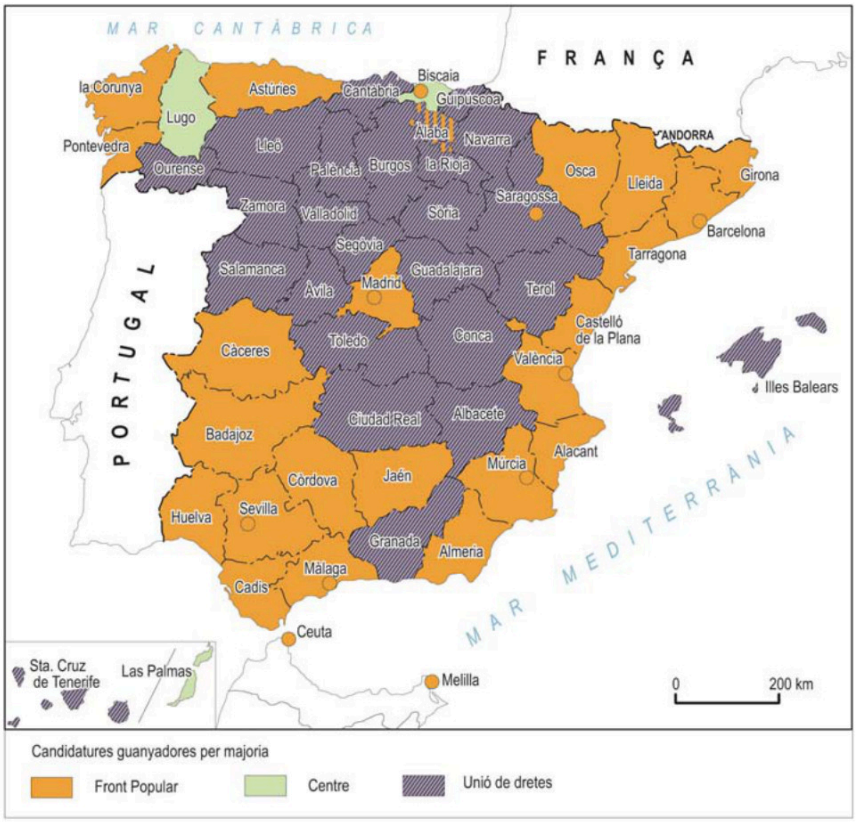
b) Expliqueu l'elaboració, l'aprovació i les característiques de l'Estatut del 1932 i l'evolució de la política catalana fins al 6 d'octubre de 1934, i expliqueu els Fets d'Octubre del 1934.

[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Resultats electorals de febrer del 1936

FONT: Fernando GARCÍA DE CORTÁZAR. *Atlas de historia de España*. Barcelona: Planeta, 2005, p. 478.

3

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu a partir de la font a quines parts d'Espanya triomfà el Front Popular i a quines altres els partits de dretes.
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la Revolució d'Octubre del 1934 a Astúries i a Catalunya: causes, desenvolupament i conseqüències.
[2,5 punts]

b) Expliqueu les eleccions del 16 de febrer del 1936, els resultats i les característiques del període polític del Front Popular fins al 18 de juliol del 1936.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Proclama del president Companys del 6 d'octubre de 1934

Les forces monarquitzants i feixistes que d'un temps ençà pretenen de trair la República han aconseguit llur objectiu i han assaltat el poder. […]

Els fets que s'han produït donen a tots els ciutadans la clara sensació que la República, en els seus fonamentals postulats democràtics, es troba en gravíssim perill.

Totes les forces autènticament republicanes d'Espanya i els sectors socials avançats, sense distinció ni excepció, s'han aixecat en armes contra l'audaç temptativa feixista.

La Catalunya liberal, democràtica i republicana no pot estar absent de la protesta que triomfa arreu del país, ni pot silenciar la seva veu de solidaritat amb els germans que, en les terres hispanes, lluiten fins a morir per la llibertat i pel dret. Catalunya enarbora la seva bandera i crida tothom al compliment del deure i a l'obediència absoluta al Govern de la Generalitat, que, des d'aquest moment, trenca tota relació amb les institucions falsejades.

En aquesta hora solemne, en nom del poble i del Parlament, el Govern que presideixo assumeix totes les facultats del poder a Catalunya, proclama l'Estat Català de la República Federal Espanyola, i en establir i fortificar la relació amb els dirigents de la protesta general contra el feixisme, els invita a establir a Catalunya el Govern Provisional de la República, que trobarà en el poble català el més poderós impuls de fraternitat en el comú anhel d'edificar una República Federal lliure i magnífica.

FONT: Jordi GALOFRÉ. *Documents de Catalunya: Recull de textos històrics*. Barcelona: Barcanova, 1990, p. 271-272.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu dues de les idees principals contingudes en la font.
[1 punt]

Pregunta 2

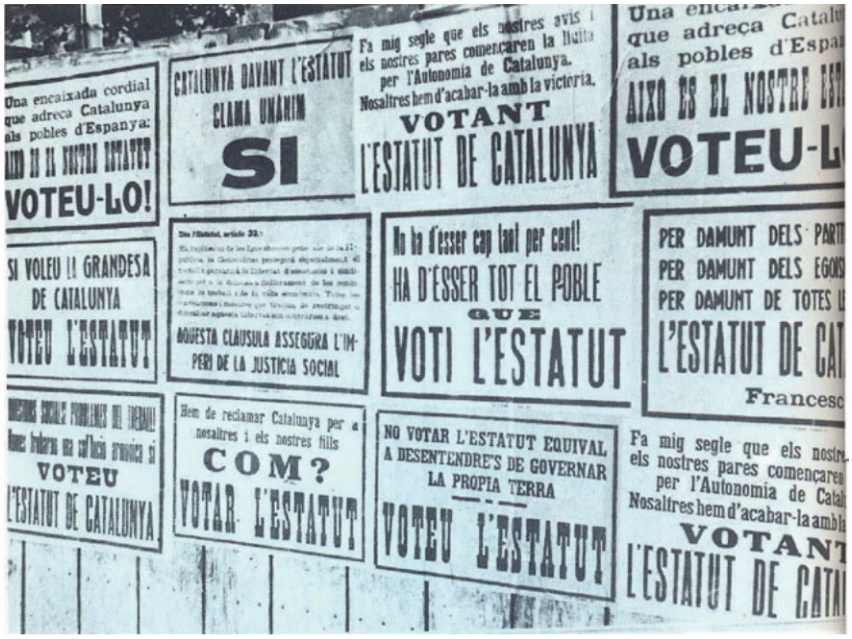
Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i les seves conseqüències sobre l'autonomia fins a l'esclat de la Guerra Civil.
[2,5 punts]

b) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, l'Estatut i els fets fonamentals de la vida política catalana entre el 1931 i els Fets d'Octubre del 1934; no comenteu aquests darrers.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

FONT: Propaganda del referèndum del 2 d'agost de 1931. Edmon VALLÈS. *Història gràfica de la Catalunya autònoma*. Vol. I. Barcelona: Edicions 62, 1977, p. 84.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu la consigna següent que apareix en la font: «Fa mig segle que els nostres avis i els nostres pares començaren la lluita per l'Autonomia de Catalunya. Nosaltres hem d'acabar-la amb la victòria, votant l'Estatut de Catalunya».
[1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu l'obra de govern de la Generalitat fins al 1936.
[2,5 punts]

b) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i les conseqüències que van tenir fins al 1936.
[2,5 punts]

39. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Artículo 1.° España es una República democrática de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia.

Los poderes de todos sus órganos emanan del pueblo.

La República constituye un Estado integral, compatible con la autonomía de los Municipios y las Regiones.

La bandera de la República es roja, amarilla y morada. […]

Artículo 3.° El Estado español no tiene religión oficial. […]

FONT: Constitució de la República Espanyola, 1931.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu breument els articles primer i tercer.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu les circumstàncies de la proclamació de la Segona República, identifiqueu alguns dels dirigents polítics del període i comenteu els aspectes més rellevants de la Constitució del 1931.
[1,5 punts]

b) Expliqueu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres (1931-1933).
[1,5 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

Exercici 2

Resultats a Catalunya de les eleccions al Congrés dels Diputats de la República del 16 de febrer del 1936

	Front d'Esquerres de Catalunya		*Front Català d'Ordre*	
Circumscripció	*Percentatge de vots*	*Diputats*	*Percentatge de vots*	*Diputats*
Barcelona (ciutat)	62,6	16	37,3	4
Barcelona (província)	60,9	11	39	3
Tarragona	57,2	5	42,4	2
Girona	57,6	5	42,3	2
Lleida	54	4	45	2
Total	58,9	41	41	13

FONT: Reelaborat a partir de Manel RISQUES (dir.). *Història de la Catalunya contemporània*. Barcelona: Pòrtic, 1999, p. 305.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Comenteu les dades que conté la font.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, l'actuació de la Generalitat provisional, i el debat, l'aprovació i les característiques de l'Estatut de 1932.
[1,5 punts]

b) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 i l'evolució de l'autonomia de Catalunya des d'aleshores fins al juliol del 1936.
[1,5 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

41. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

A nosotros, señores diputados, nos ha tocado vivir y gobernar en una época en que Cataluña no está en silencio, sino descontenta, impaciente y discorde. Es probable que el primer Borbón de España creyese haber resuelto para siempre la divergencia peninsular del lado de allá del Ebro con las medidas políticas que tomó. Sigue un largo silencio político en Cataluña; pero en el siglo XIX vientos universales han depositado sobre el territorio propicio de Cataluña gérmenes que han arraigado y fructificado, y lo que empezó revestido de goticismo y romanticismo no se ha contentado con ser un movimiento literario y erudito, sino que ha impelido, robustecido y justificado un movimiento particularista, nacionalista [...], que es lo que constituye hoy el problema político específico catalán [...]. Cataluña dice, los catalanes dicen: «Queremos vivir de otra manera dentro del Estado español». La pretensión es legítima; es legítima porque la autoriza la ley, nada menos que la ley constitucional. La ley fija los trámites que debe seguir esta pretensión y quién y cómo debe resolver sobre ella. Los catalanes han cumplido los trámites, y ahora nos encontramos ante un problema que se define de esta manera: conjugar la aspiración particularista o el sentimiento o la voluntad autonomista de Cataluña con los intereses o los fines generales y permanentes de España dentro del Estado organizado por la República.

FONT: Discurs del president del Consell de Ministres, Manuel Azaña, en el debat de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 27 de maig del 1932. Reproduït a Manuel AZAÑA. *Sobre la autonomía política de Cataluña.* Selecció de textos i estudi preliminar d'Eduardo García de Enterría. Madrid: Tecnos, 2005, p. 101-102.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Expliqueu les idees principals que conté la font.
[0,75 punts]

2

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques fonamentals de l'Estatut d'autonomia del 1932 i de l'obra de govern de la Generalitat fins al 1936.
[1,5 punts]

b) Expliqueu les causes i el desenvolupament dels Fets d'Octubre del 1934 a Catalunya i les conseqüències que van tenir fins al 1936.
[1,5 punts]

42. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Exèrcit espanyol: nombre de generals, caps i oficials

	1931	*1932*
Generals	148	58
Coronels	345	128
Tinents coronels	1.002	352
Comandants	2.972	1.261
Capitans	4.629	2.665
Tinents	5.023	3.238
Alferes	858	130

FONT: Michael ALPERT. *La reforma militar de Azaña: 1931-1933*. Madrid: Siglo XXI, 1982, p. 171.

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,5 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0,75 punts]

c) Deduïu de la font l'abast del canvi d'efectius militars.
[0,75 punts]

Pregunta 2

a) Expliqueu dues de les reformes del primer bienni de la Segona República Espanyola.
[1,5 punts]

b) Expliqueu el denominat *Bienni Negre*, els esdeveniments més destacats que s'hi donaren i les conseqüències que van tenir.
[1,5 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

43. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu la taula i contesteu les qüestions següents.

Persones a l'atur a Espanya, 1932-1936

	Atur complet	*Atur parcial*	*Total*	*Increment*
Gener 1932	—	—	389.000	—
Juny 1932	—	—	446.263	57.263
Desembre 1933	351.804	267.143	618.947	172.684
Desembre 1934	406.743	261.155	667.898	48.591
Desembre 1935	416.198	257.963	674.161	6.262
Juny 1936	—	—	801.322	127.161

FONT: R. TAMAMES. *La República: La era de Franco.* Madrid: Alianza: Alfaguara, 1973, p. 118.

Qüestions:

1. Descriviu la informació de la taula i situeu-la en el seu context històric.
[1 punt]

2. Per quines raons es produeixen els increments de l'atur entre el 1932 i el 1933, i entre el 1935 i el 1936?
[1,5 punts]

3. Expliqueu les característiques del període de govern republicà entre el 1934 i el 1936, conegut com a Bienni Negre.
[2,5 punts]

Exercici 2

Observeu la taula i contesteu les qüestions següents.

Les eleccions a Corts espanyoles del 19 de novembre del 1933 a Catalunya

	Barcelona ciutat	*Barcelona circumscripció*	*Girona*	*Lleida*	*Tarragona*	*Total*
Lliga Catalana i aliats	14	3	2	3	3	25
Esquerra Republicana	4	8	3	1	1	17
Unió Socialista	—	2	1	—	—	3
Partit Republicà Federal	1	1	1	—	—	3
Comunió Tradicionalista	—	—	—	1	1	2
Acció Republicana	—	—	—	1	—	1
Partit Socialista	—	—	—	—	1	1
Unió de Rabassaires	—	1	—	—	—	1
Partit Republicà Radical	—	—	—	—	1	1
Total d'escons	19	15	7	6	7	54

FONT: *Història política, societat i cultura dels Països Catalans*. Vol. 9. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995, p. 104 (reelaboració).

Qüestions:

1. Descriviu la informació de la taula i situeu-la en el seu context històric.
[1 punt]

2. Relacioneu els resultats electorals que s'observen en la taula amb la situació política del període.
[1,5 punts]

3. Expliqueu les principals etapes i esdeveniments de l'evolució política catalana durant la Segona República espanyola.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu aquest text i contesteu les qüestions següents.

El grau de ciutadania aconseguit a Catalunya per una llarga tradició que el catalanisme ha renovat permet d'evitar ací moltes de les crisis convulsives que en altres llocs es produeixen. Hi ha a la nostra terra una vibració permanent, mantinguda dins els límits dels drets democràtics […].

Així havem vist com en el temps de la Segona República, Catalunya ha estat alhora la contrada més esquerrista i la més lliure de desbordaments incontrolats. […]

Seria, de totes maneres, una mala interpretació del nostre paper d'oasi o de clariana creure que els catalans podem desentendre'ns del que passi a Madrid i a províncies. […]. Encara que els trets de certes pistoles i les flames de certs incendis no arriben avui a terra catalana, aquests episodis són símptomes d'una agitació que en la seva trajectòria pot tenir conseqüències de primera importància per a Catalunya.

A. Rovira i Virgili. *La Humanitat* (15 març 1936)

Qüestions:

1. Descriviu les idees més importants del text i situeu-lo en el seu context històric.
[1 punt]

2. Expliqueu les principals polítiques desenvolupades pel Govern de la Generalitat durant la Segona República en els àmbits social, econòmic i d'organització territorial de Catalunya.
[1,5 punts]

3. Expliqueu l'evolució política de Catalunya des del novembre del 1933 fins al 18 de juliol del 1936. Feu referència a les relacions amb el Govern i altres institucions de l'Estat espanyol.
[2,5 punts]

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu aquest text i contesteu les qüestions següents.

Finalitats de la Llei de reforma agrària

Todos los proyectos presentados persiguen, en primer término, la resolución del paro obrero. […] El paro puede obedecer a dos causas: o a un accidente de la economía imprevisible que motive en un momento el paro campesino, o a la realidad de una economía organizada en tal forma que origine un paro permanente. El caso de nuestra economía agraria es el segundo. Y cuando el paro debido a la estructura agraria que padecemos origina […] vida miserable e inquietud social que llega a la guerra social; […] ha de ser objeto principal de la reforma agraria ponerle remedio. […]

La segunda finalidad es la redistribución de la tierra. Ha de redistribuirse de nuevo para que cumpla la función que ahora no realiza; la expropiación ha de hacerse por razón de su origen y por razón de su empleo. […] Así, pues, la redistribución de la tierra se hará a base de las tierras de señorío y de los bienes comunales. […]

Tercera finalidad del proyecto: racionalizar el cultivo […] el Estado ha de intervenir en todos los órdenes de la economía agraria para disciplinarla en todos sus aspectos y para racionalizar la producción. El cuidar que la tierra cumpla la función social que le corresponde. […]

Ya sabemos que este problema, como el religioso, tenía que levantar tempestades sobre los hombres que los impulsaran. Este es el sino de los hombres que asisten a los inicios de un cambio de régimen.

Adaptació del discurs de Marcel·lí Domingo, ministre d'Agricultura,
a les Corts, el 15 de juny del 1932

Qüestions:

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric.
[1 punt]

2. Comenteu el fragment següent: «Ya sabemos que este problema, como el religioso, tenía que levantar tempestades sobre los hombres que los impulsaran. Este es el sino de los hombres que asisten a los inicios de un cambio de régimen». Expliqueu en què va consistir i quina oposició va tenir la reforma agrària del primer bienni republicà.
[1,5 punts]

3. Expliqueu les etapes i els principals esdeveniments de la Segona República espanyola (1931-1936).
[2,5 punts]

istricte Universitari de

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu aquest text i contesteu les qüestions següents.

Art. 7. La Generalitat de Catalunya podrà crear i sostenir els centres d'ensenyament, en tots els graus i ordres que cregui oportuns, sempre d'acord amb el que es disposa en l'article 50 de la Constitució, amb independència de les institucions docents i culturals de l'Estat i amb els recursos de la Hisenda de la Generalitat, dotada per aquest Estatut.

La Generalitat s'encarregarà dels serveis de Belles Arts, Museus, Biblioteques, conservació de Monuments i Arxius, menys el de la Corona d'Aragó.

Si la Generalitat ho proposa, el Govern de la República podrà atorgar a la Universitat de Barcelona un règim d'autonomia; en tal cas, aquesta s'organitzarà com a Universitat única, regida per un Patronat que ofereixi a les llengües i a les cultures castellana i catalana les garanties recíproques de convivència, en igualtat de drets, per a professors i alumnes.

Fragment de l'article 7 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del 1932

Qüestions:

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-lo en el seu context històric.
[1 punt]

2. Expliqueu quins van ser els principals objectius i quines les realitzacions del Govern de la Generalitat en els àmbits educatiu i cultural durant el període republicà.
[1,5 punts]

3. Expliqueu les principals etapes, fets i realitzacions polítiques dels governs de la Generalitat entre els anys 1931 i 1936.
[2,5 punts]

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Cataluña dice, los catalanes dicen: «Queremos vivir de otra manera dentro del Estado español». La pretensión es legítima porque la autoriza la ley, nada menos que la ley constitucional. La ley fija los trámites que debe seguir esta pretensión y quién y cómo debe resolver sobre ella. Los catalanes han cumplido estos trámites y ahora nos encontramos ante un problema que se define de esta manera: conjugar la aspiración particularista o el sentimiento de la voluntad autonomista de Cataluña con los intereses o los fines generales y permanentes de España dentro del Estado organizado por la República.

[...] Hay dos modos de suprimir el problema. Uno, como quieren o dicen que quieren los extremistas de allá y de acá: separando Cataluña de España; pero esto, sin que fuese seguro que Cataluña cumpliese ese destino de que hablábamos antes, dejaría a España frustrada en su propio destino. Y otro modo sería aplastar a Cataluña, con lo cual, sobre desarraigar del suelo español una planta vital, España quedaría frustrada en su justicia y en su interés y además perpetuamente adscrita a un concepto de Estado completamente caduco e infeliz. Hay, pues, que resolverlo en los términos de problema político que acabo de describir.

Fragment del discurs de Manuel Azaña davant el Parlament espanyol,
27 de maig de 1932

atalunya
versitari de Catalunya
Proves d'Accés a la Universitat

Qüestions

1. Identifiqueu les idees principals del text i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Assenyaleu quin paper va jugar Azaña en el procés d'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Destaqueu les principals posicions polítiques que es van manifestar al Parlament espanyol davant l'autonomisme català i concreteu quins van ser els textos produïts en aquest procés. [1,5 punts]

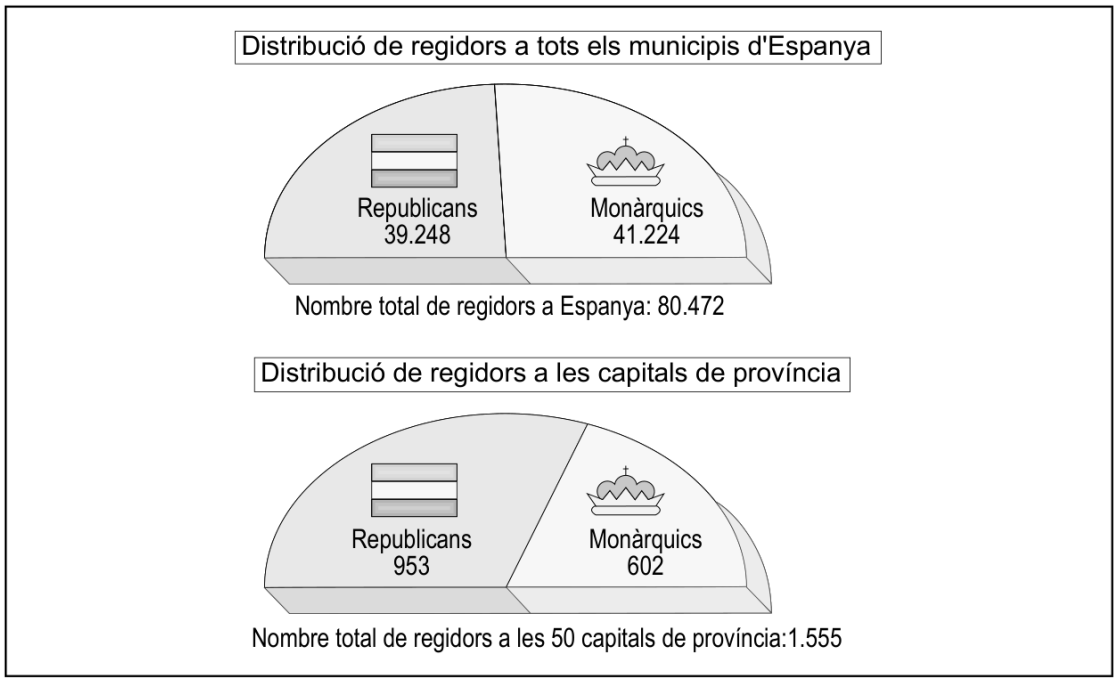
3. Expliqueu les etapes i principals realitzacions polítiques, socials, educatives, culturals i econòmiques de la Generalitat republicana, 1931-1936. [2,5 punts]

49. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu les gràfiques següents i contesteu les qüestions.

RESULTATS DE LES ELECCIONS MUNICIPALS DE L'ABRIL DE 1931

Jordi CASASSAS, Albert GHANIME i Carles SANTACANA. *Història.* Barcelona, 2003. P. 262

Qüestions

1. Descriviu la informació que proporcionen les gràfiques i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Resumiu les principals accions polítiques del govern provisional de la Segona República i esmenteu les característiques més significatives de la Constitució de 1931. [1,5 punts]

3. Expliqueu l'evolució política a Espanya durant el bienni reformador, fent una referència especial al programa de reformes del Govern i als conflictes que aquest programa va suscitar en els diferents sectors socials i polítics espanyols. [2,5 punts]

50. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu les dades estadístiques següents i responeu a les qüestions.

ESCOLARITZACIÓ PER SEXES I TIPUS D'ESCOLA A CATALUNYA. CURS 1932-1933

	Estatals	Municipals	Religioses	Altres privades	Total	%	Taxa d'escolarització
Nenes	43.198	2.440	30.346	12.862	88.844	46	53,04%
Nens	44.262	3.202	18.508	38.335	104.307	54	62,63%

DIVERSOS AUTORS. *Història. Batxillerat*. Barcelona, 2003

NOMBRE D'AULES

Any de creació	Província de Barcelona	Província de Girona	Província de Lleida	Província de Tarragona	**Total**
1931 (des del 14 d'abril)	414	91	107	51	**663**
1932	155	53	32	51	**291**
1933	80	36	51	15	**181**
1934	245	65	93	61	**464**
1935	34	23	33	14	**104**
1936 (fins al 18 de juliol)	0	6	4	28	**38**
Total	**818**	**274**	**230**	**220**	**1.642**

Josep TERMES. «De la Revolució de Setembre a la fi de la Guerra Civil». *Història de Catalunya*. Vol. VI. Barcelona: Edicions 62, 1987. P. 346

Qüestions

1. Analitzeu les dades estadístiques i situeu-les en el seu context històric. [1 punt]

2. Expliqueu l'obra de la Generalitat de Catalunya pel que fa a l'educació, la cultura, la sanitat i la condició femenines. [1,5 punts]

3. Expliqueu l'evolució política de Catalunya i Espanya des de l'abril de 1931 fins al novembre de 1933, fent un esment especial de les relacions amb els governs i altres institucions de l'Estat espanyol. [2,5 punts]

51. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu els textos següents i responeu a les qüestions.

Yo no creo, no puedo creer que la mujer sea un peligro para la República, porque yo he visto a la mujer reaccionar frente a la Dictadura y con la República. [...] Resolved lo que queráis pero afrontando la responsabilidad de dar entrada a esta mitad del género humano en la política, para que la política sea cosa de dos, porque sólo hay una cosa que hace un sexo sólo: alumbrar; las demás las hacemos todos en común, y no podéis venir aquí vosotros a legislar, a votar impuestos, a decir deberes, a legislar sobre la raza humana, sobre la mujer y sobre el hijo, aislados, fuera de nosotras.

Diario de Sesiones de las Cortes
(intervenció de Clara Campoamor en la sessió del 30 de setembre de 1931)

Estos 160 diputados que han concedido el voto a las mujeres deben ser unos doctrinarios puritanos, pero son unos torpes republicanos. Nosotros no negamos el voto a la mujer en nombre de su derecho a la libertad sino en nombre de la defensa de la República. Las mujeres pueden ser dentro de la República abogadas, catedráticas, diputadas y hasta ministras, pero electoras, no. Nada más unos cuantos pueblos han concedido el voto a las mujeres y la República española no es cosa que por quijotismo idealista defienda o confíe en el voto femenino que durante unos cuantos años será canalizado por curas, frailes y monjas.

El Diluvio (diari radical d'esquerres), 2 d'octubre de 1931

Qüestions

1. Indiqueu les diferències fonamentals que s'exposen en aquests dos textos i situeu-los en el seu context històric. [1 punt]

2. Digueu el nom dels principals partits polítics d'àmbit estatal durant la Segona República i indiqueu la seva ideologia i el nom dels seus dirigents polítics. [1,5 punts]

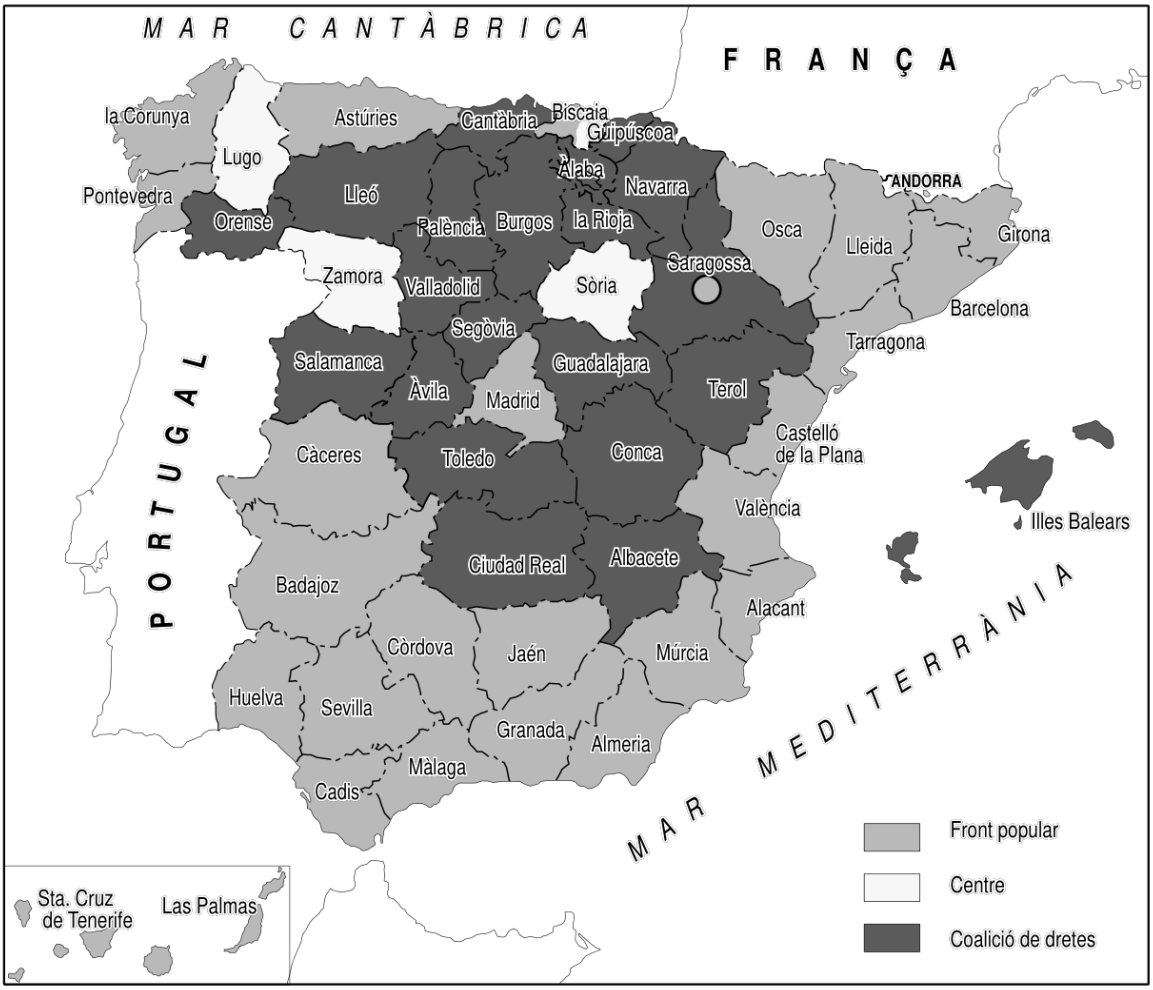
3. Expliqueu l'evolució política espanyola des de les eleccions de novembre de 1933 fins a l'inici de la insurrecció militar de juliol de 1936. [2,5 punts]

52. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

RESULTATS ELECTORALS DEL FEBRER DE 1936

1. Descriviu la informació que aporta el mapa i situeu-la en el seu context històric. [1 punt]

2. Les eleccions del febrer de 1936 marquen un procés de recuperació dels principis del bienni reformista (1931-1933). Indiqueu quins van ser els principis fonamentals de la campanya electoral de les esquerres el febrer de 1936, enumereu quins van ser els projectes que es van recuperar del primer bienni i exposeu els motius que expliquen la derogació entre 1933 i 1936 de les reformes més progressistes realitzades anteriorment. [2 punts]

3. Exposeu les característiques polítiques i socials, a Espanya i a Catalunya, dels mesos que separen les eleccions del febrer de 1936 fins a l'inici de la Guerra Civil. Resumiu les causes principals de la Guerra Civil espanyola. [2 punts]

53. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Em refereixo a això que anomenen problema religiós. La premissa d'aquest problema, que avui és polític, jo la formulo d'aquesta manera: Espanya ha deixat de ser catòlica; el problema polític consegüent és organitzar l'Estat de manera que quedi adequat a aquesta fase nova i històrica del poble espanyol (...). Jo no puc admetre, Srs. Diputats, que això ho anomenin problema religiós. L'autèntic problema religiós no pot excedir dels límits de la consciència personal, perquè és en la consciència personal on es formula i es respon la pregunta sobre el misteri del nostre destí. Es tracta d'un problema polític, de constitució de l'Estat, i és ara precisament quan aquest problema perd fins i tot les semblances de religió, de religiositat, perquè el nostre Estat, a diferència de l'Estat antic, que assumia la cura de les consciències i donava mitjans d'empènyer les ànimes, fins i tot contra la seva voluntat, pel camí de la salvació, exclou tota preocupació ultraterrenal i tota custòdia de la fidelitat, i treu a l'Església aquell famós braç secular que tants i tan grans serveis li va prestar. Es tracta simplement d'organitzar l'Estat espanyol d'acord amb les premisses que acabo d'establir.

Discurs de Manuel Azaña al Congrés dels Diputats, 14 d'octubre de 1931

1. Resumiu les idees principals de text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. A què es refereix Azaña quan utilitza les expressions «Espanya ha deixat de ser catòlica» i «l'Estat antic»? Indiqueu el tractament que va rebre la religió i l'Església catòlica en la Constitució de 1931. [1,5 punts]

3. Exposeu els fets polítics fonamentals de les tres fases en què es divideix l'evolució de la Segona República espanyola (1931-1936). [2,5 punts]

54. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Article 1. Són objecte d'aquesta Llei de contractes de conreu i s'entenen compresos sota aquesta denominació els de rabassa morta, parceria, masoveria, arrendament de terres i en general tots els actes i contractes, qualsevulla que sigui llur denominació, pels quals es cedeix l'aprofitament d'una finca rústica a persona diferent del propietari, sempre que sigui l'explotació de naturalesa agrícola.

Article 10. La durada mínima dels arrendament regulats en aquesta Llei serà de sis anys.

Article 14. En acabar el termini contractual o alguna de les seves pròrrogues, el propietari podrà donar per finit el contracte i reprendre la terra quan s'obligui a conrear-la directament ell o els seus descendents o afillats de dret que facin vida comuna amb ell.

Article 43. El conreador de terres, a títol de contracte agrícola, té el dret d'adquisició del seu domini mitjançant l'abonament del seu valor al propietari.

Article 44. Per a l'exercici dels drets d'adquisició és necessari (...) que els contractes s'hagin mantingut per un període de més de divuit anys.

Llei de contractes de conreu. 11 d'abril de 1934

1. Resumiu les idees principals de text i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Indiqueu què era el contracte de rabassa morta, quines eren les finalitats de la Llei de contractes de conreu i quins sectors socials i polítics s'hi van oposar. [1,5 punts]

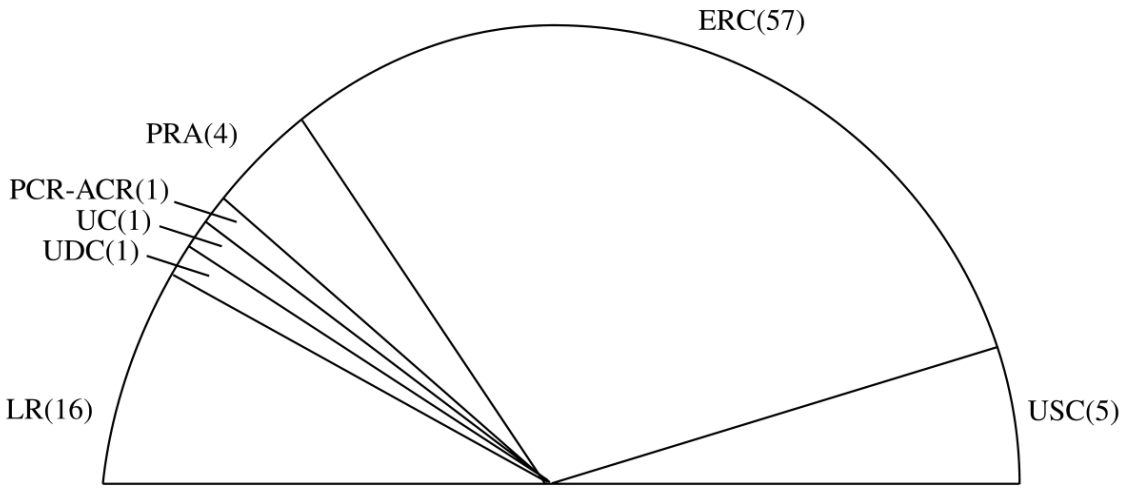
3. Exposeu els esdeveniments fonamentals produïts a Catalunya durant els anys de la Segona República (1931-1936). [2,5 punts]

55. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu el gràfic següent i responeu a les qüestions.

RESULTATS DE LES ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA
CELEBRADES EL 20 DE NOVEMBRE DE 1932
(nombre d'escons)

Partit

LR: Lliga Regionalista
UDC: Unió Democràtica de Catalunya
PCR-ACR: Partit Catalanista Republicà-Acció Catalana Republicana
UC: Unió Catalanista
PRA: Partit Radical Autònom
ERC: Esquerra Republicana de Catalunya
USC: Unió Socialista de Catalunya

1. Descriviu la informació que proporciona el gràfic i situeu-lo en el seu context històric. [1 punt]

2. Descriviu les característiques dels dos partits més importants (la seva ideologia i la seva base social) i esmenteu-ne els dirigents principals. [1,5 punts]

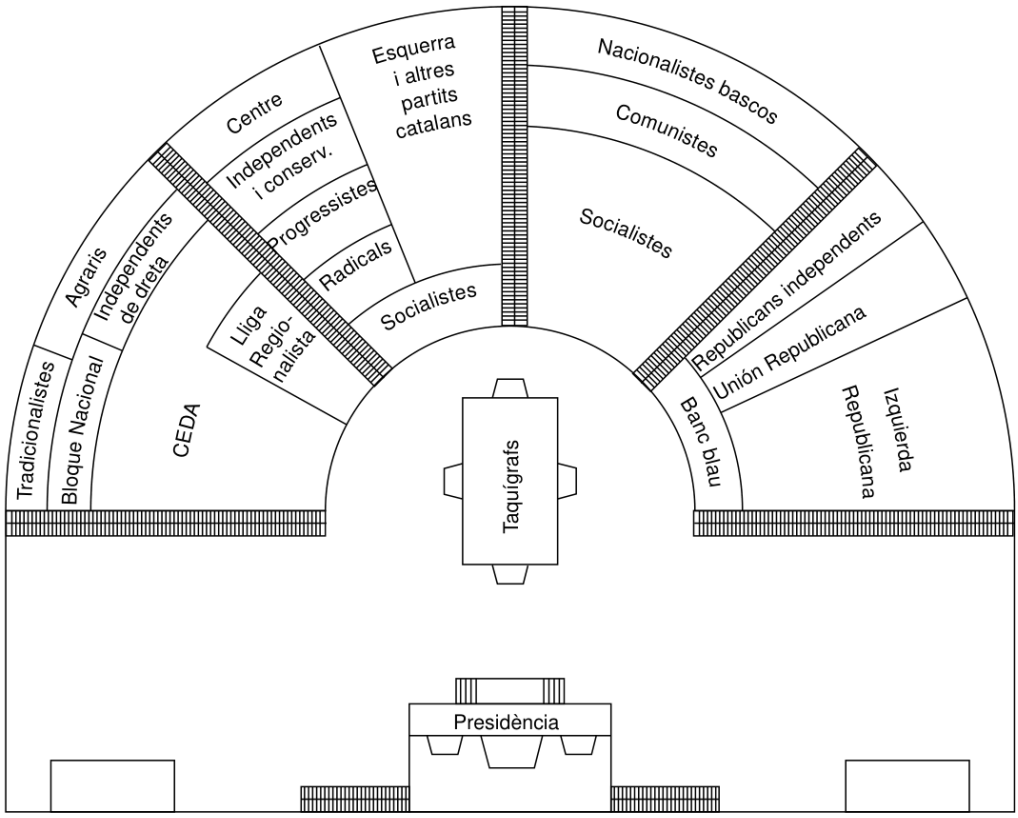
3. Exposeu breument l'evolució política a Catalunya durant la Segona República (1931-1936). [2,5 punts]

56. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Observeu el document i responeu a les qüestions.

DISPOSICIÓ DELS GRUPS PARLAMENTARIS A LES CORTS REPUBLICANES DESPRÉS DE LES ELECCIONS DE FEBRER DE 1936

Manuel Tuñón de Lara (dir.), *Historia de España*. Vol. 12: *Textos y documentos de Historia Moderna y Contemporánea (siglos XVIII-XX)*. Barcelona, 1988.
(Font: José María Gil Robles, *No fue posible la paz*. Barcelona, 1968.)

1. Descriviu la informació que us proporciona aquest gràfic i situeu-la en el seu context històric. [1,5 punts]

2. Esmenteu les característiques de dos grups parlamentaris d'aquelles Corts (ideologia, dirigents, opinió davant el moment polític, política d'aliances, etc.). [1 punt]

3. Exposeu breument les etapes en què es divideix la Segona República i alguns dels seus principals esdeveniments històrics. [2,5 punts]